

Разом з тим Суд зазначив, що у відповідний період часу четверо дітей-заявників були у віці семи місяців, трьох з половиною років, п'яти років і семи років, всі вони протягом місяця містилися в закритому центрі «127», інфраструктура якого не була адаптована для прийому дітей. Суд послався у зв'язку з цим на положення Конвенції про права дитини від 20 листопада 1989 р., зокрема ст. 22, згідно з якою держави повинні вжити необхідних заходів з тим, щоб забезпечити дитині, яка бажає одержати статус біженця, як тій, що супроводжується, так і не супроводжується її батьками, належний захист і гуманітарну допомогу. З огляду на юний вік дітей-заявників, тривалість їх утримання під вартою і їхній стан здоров'я, підтверджений медичними обстеженнями, суд прийшов до висновку, що умови життя дітей-заявників в центрі «127» досягли рівня жорстокості, передбаченого ст. 3 Конвенції, і є порушенням цієї статті. Заявникам присуджена компенсація в сумі 17 тис. євро [2].

Таким чином, становлення ефективної політичної демократії в державі надасть можливість забезпечити права дитини.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Пархоменко П. Значення рішення ЄСПЛ у справі «М.С. проти України» для правохзастосовчої практики URL: https://jurliga.ligazakon.net /analytics/162658_znachennya-rshennya-spl-u-sprav-ms-proti-ukrani-dlya-pravozastosovcho-praktiki (дата звернення 19 квітня 2020)
2. Практика ЄСПЛ у справах, пов'язаних з захистом прав дитини URL: http://ukrainepravo.com/international_law/european_court_of_human_rights/praktyka-evropeys%60kogo-sudu-z-prav-lyudyny-u-spravakh-pov-yazanykh-iz-zakhystom-prav-i-svobod-dytyny/ (дата звернення 19 квітня 2020)
3. Рішення ЄСПЛ від 7.05.2009 у справі «Калачева проти РФ» (заява № 3451/05) URL: <https://www.lawmix.ru/vas/61140> (дата звернення 19 квітня 2020)
4. Справа «М.С. проти України»(Заява № 2091/13) рішення від 11 липня 2017 року URL: <https://bh.cn.court.gov.ua/sud2501/pres-centr/news/405888//userfiles/file/2501/2501/Rishennay%20ES.docx> (дата звернення 19 квітня 2020)

Валентин Коваленко

доктор юридичних наук, професор,
член-кореспондент Національної
академії правових наук України)
головний науковий співробітник
Міністерства юстиції України

Леся Дучимінська

начальник управління контрольно-перевірочної роботи
головного управління Пенсійного
фонду України у Волинській області

ІНОЗЕМНЕ ІНВЕСТУВАННЯ ЯК ОДНЕ ІЗ ДЖЕРЕЛ НАПОВНЕННЯ БЮДЖЕТУ ПЕНСІЙНОГО ФОНДУ УКРАЇНИ

Як свідчить практика, основною характерною рисою сучасної світової економіки, включаючи й Україну, є міжнародна економічна інтеграція, яка включає у себе й діяльність, що стосується іноземного інвестування. Як з цього приводу слушно заявив Джефрі Д. Сакс, економічний успіх будь-якої держави світу засновується на зовнішній торгівлі та іноземному інвестуванні. Ще ні одній країні не вдалося створити здорову економіку ізольовано від світової економічної системи [4, с. 364]. Саме тому майже всі держави світу входять в регіональні та глобальні об'єднання, намагаючись вирішити існуючі проблеми та покращити свої економічні показники, а останнім часом набуло поширення гасло соціальної інтеграції людей на Землі, що має на меті покращення життя, включаючи й можливість активізації іноземного інвестування у конкретно взятую країну.

Виходячи з цього, перед Україною також стоїть завдання увійти в міжнародний економічний простір, шляхом створення у тому числі принадливого інвестиційного середовища, подолання відсталості, а також низької міжнародної конкуренто-спроможності, у тому числі у контексті вирішення проблем фінансового наповнення Пенсійного фонду України, і навіть, як вірно зробив

висновок О. Г. Белорус, деградації [1, с. 6]. При цьому, варто зазначити, що на сьогодні сучасне світове господарство, яке включає у себе й діяльність з питань іноземного інвестування та соціального забезпечення населення, характеризується двома протилежними тенденціями, а саме: одна із них полягає в зростаючій глобалізації, цілісності світової економіки, а інша – пов'язана з відособленням, утворенням економічних центрів світового господарства, економічним забезпеченням і взаємовпливом окремих країн і регіонів, тобто з регіоналізацією.

У таких умовах Україна ще у 2004 році розпочала активні дії, спрямовані на її входження у міжнародний економічний простір, прийнявши, зокрема, Закон України «Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до Законодавства Європейського Союзу», а в 2018 році визнала одним із пріоритетних національних інтересів нашої держави сталий розвиток національної економіки, закріпивши це у п. 2 ч. 3 ст. 3 Закону України «Про національну безпеку України», що має важливе значення і для реалізації завдань соціальної політики в Україні. Поряд з цим, як показали результати даного дослідження, сучасний стан іноземного інвестування в Україні знаходиться на досить низькому рівні.

Як встановлено в ході даного наукового пошуку, до основних факторів, які негативно впливали на процес інвестиційної діяльності та реалізації відповідних соціальних програм в Україні, можна віднести наступні:

1. Зниження економічного потенціалу нашої держави внаслідок втрати контролю за територією Автономної Республіки Крим, частинами території Донецької та Луганської областей.

2. Суттєве погіршення більшості показників економічної діяльності, а саме: зниження, зокрема, тільки у 2016 році обсягів ВВП (-10,4 % порівняно з показниками 2014 р.); промислової продукції (-13,4 %); сільськогосподарського виробництва (-4,8 %); обороту роздрібною торгівлі (-20,7 %); вантажообігу (-6,0 %); експорту та імпорту (-31,8 % та -32,2 % відповідно); зростання національного боргу до 65,5 млрд. дол. США, а обсягу тіньової економіки – до 40 % ВВП.

3. Девальвація національної валюти (у 3 рази відносно долара США), суттєве збільшення рівня інфляції (тільки у 2016 році на 48,7 %); подорожчання комунальних тарифів для населення (вартість газу – на 280 %; тепла – на 72 %; світла – на 50 %).

4. Зниження рівня життя населення (реальна зарплата – на 20,2 %); зростання безробіття, у тому числі латентного (рівень безробіття за методологією МОП серед економічно активного населення віком 15-70 років становить 9 %, а працездатного віку – 9,4 %); збільшення відсотку бідного населення (понад 25 %).

5. Тривала несприятлива зовнішньоекономічна кон'юнктура, яка проявилася у падінні цін на метали, сільськогосподарську продукцію, суттєвому зменшенні доходів від експорту, т. ін.

6. Витрачання значних коштів на утримання збройних Сил України, їх матеріально-технічне та інші види забезпечення у зв'язку з проведенням ООС (операції об'єднаних сил) на Сході України.

7. Гострота та нестабільність політичної ситуації, яка проявляється у зниженні рівня легітимності та ефективності влади, різкому загостренні різноманітних політичних конфліктів (між владою та опозицією, політичними конкурентами в межах однієї електоральної ніші, конкуруючими фінансово-промисловими групами, що мають політичний вплив тощо), звинуваченні вищих посадових осіб у корупції або некомпетентності, поширеності протестних акцій в Україні.

8. Масштабний процес внутрішньої міграції внаслідок анексії Автономної Республіки Крим та ведення масштабних бойових дій в зоні дії ООС (біля 1,6 млн. внутрішньо переміщених осіб і біженців).

9. Негативні процеси у суспільній свідомості – незадоволеність власним становищем та песимізм щодо майбутнього (понад 40 % опитаних респондентів), високий рівень аномійної деморалізованості (понад 60 % опитаних осіб) [2].

10. Величезний вплив на економічні та фінансові відносини в Україні, включаючи й інвестиційну діяльність, корупції. При цьому, як встановлено на науковому рівні, до цього часу досі невідомі обсяги вчинених корупційних правопорушень в Україні, оскільки вони характеризуються найвищим рівнем латентності [5, с. 36].

Отже, слід зазначити, що на протязі 2004 року (часу вступу в дію Закону України «Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу») – 2014 року (часу створення нових державних органів після Революції гідності [3]), наша держава досить інертно та безсистемно підходила до реалізації завдань, що стосувались створення належного інвестиційного середовища в Україні, а це, у свою чергу, посилювало

рівень проблемності фінансового наповнення Пенсійного фонду України та збільшувало корупційні ризики у зв'язку з цим.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Белорус О. Імперативи стратегічного розвитку України в умовах глобалізації. *Політична думка*. 2001. № 4. С. 63-68.
2. Кулик О. Г. Сучасна кримінальна ситуація в Україні: тенденції і прогноз. URL : <http://www.nbuv.gov.ua>
3. Про майдан 2013-2014 р. р. Незламні / уклад. Медвідь В. Луцьк : Твердиня, 2014. 122 с.
4. Сакс Дж., Ларден Б. Макроэкономика. Глобальный подход : пер. с англ. Москва : Дело, 1996. 564 с.
5. Шостко О. Ю. Стан протидії корупції в Україні. *Запобігання корупції* : підручник / за заг. ред. д. ю. н., проф. Б. М. Головкина. Харків : «Право», 2019. С. 36-40.

Ю.С. Лисак

Навчально-науковий інститут права, психології та інноваційної освіти
Національного університету «Львівська політехніка»
кафедра цивільного права та процесу
аспірант I року навчання спеціальності 081 Право
е-мейл: Yuliia.S.Lysak@lpnu.ua

ПРОБЛЕМА ДЕФІНІЦІЇ ЕКОЛОГІЧНОГО ОBOB'ЯЗКУ: ПОЕЛЕМЕНТНИЙ ПІДХІД

Екологічний обов'язок є одним зі способів забезпечення екологічних прав, умовою їхньої реальності й ефективності. Якщо суб'єктивне екологічне право – це сфера влади і волі індивіда, то екологічний обов'язок – сфера необхідності і підпорядкування [1, 71].

Екологічні обов'язки, як і всі юридичні обов'язки, покладаються на зобов'язану особу, яка повинна обрати передбачений правом варіант поведінки – здійснювати певні дії або утримуватися від них. При цьому право визначає міру необхідної поведінки. Наприклад, особа зобов'язана вносити штрафи за екологічні правопорушення, компенсувати шкоду, заподіяну забрудненням та іншим негативним впливом на навколишнє природне середовище тощо (ст. 12 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» від 25.06.1991 № 1264-ХІІ [2]).

Серед основних характеристик екологічних обов'язків слід назвати такі:

1) представляють собою елемент механізму правового регулювання екологічних відносин, визначаючи, що з погляду права повинна робити особа за наявності певних життєвих умов і які наслідки чекають на неї при порушенні відповідної вимоги. Відтак, на рівні конкретних суспільних екологічних відносин визначається й гарантується справедлива міра свободи, що є засадничим завданням права у цілому;

2) вони закріплюють стандарт (зразок, еталон) правомірної поведінки особи, встановлюють наслідки його порушення, тим самим слугуючи правовим критерієм при оцінці поведінки (діяльності) особи як необхідної або забороненої та з'ясуванні її можливих правових наслідків;

3) їх виконання забезпечується погрозою застосування державного примусу. Ця ознака, поза всяким сумнівом, не свідчить про те, що їх обов'язковість забезпечується лише державним примусом. Останній виконує насамперед роль гарантії, що є необхідною на випадок можливого порушення норми. Основним при цьому має бути варіант добровільного виконання юридичних правил, що ґрунтується на внутрішньому переконанні особи у правильності (справедливості, доцільності й необхідності) покладених на неї екологічних обов'язків, сприйнятті їх як легітимних вимог. Проте їх обов'язковість підтримується також силою державного впливу, в тому числі погрозою застосування примусу;

4) мають особливі форми свого зовнішнього виразу, тобто закріплюються у специфічних джерелах: нормативно-правових актах, правових звичаях, судових прецедентах та ін. Саме джерело права робить доступними для суб'єктів стандарти правомірної поведінки у сфері екологічних